

Hammerflier: Onderzoek impact op bebouwing bij toename winning

17 juli 2023

Agenda

1. Introductie en onze opdracht
2. Conclusie
3. Het onderzoek
4. Zakkingschade gebouwen (algemeen)
5. Advies en aanbevelingen
6. Uitleg brief onderzoeksresultaten

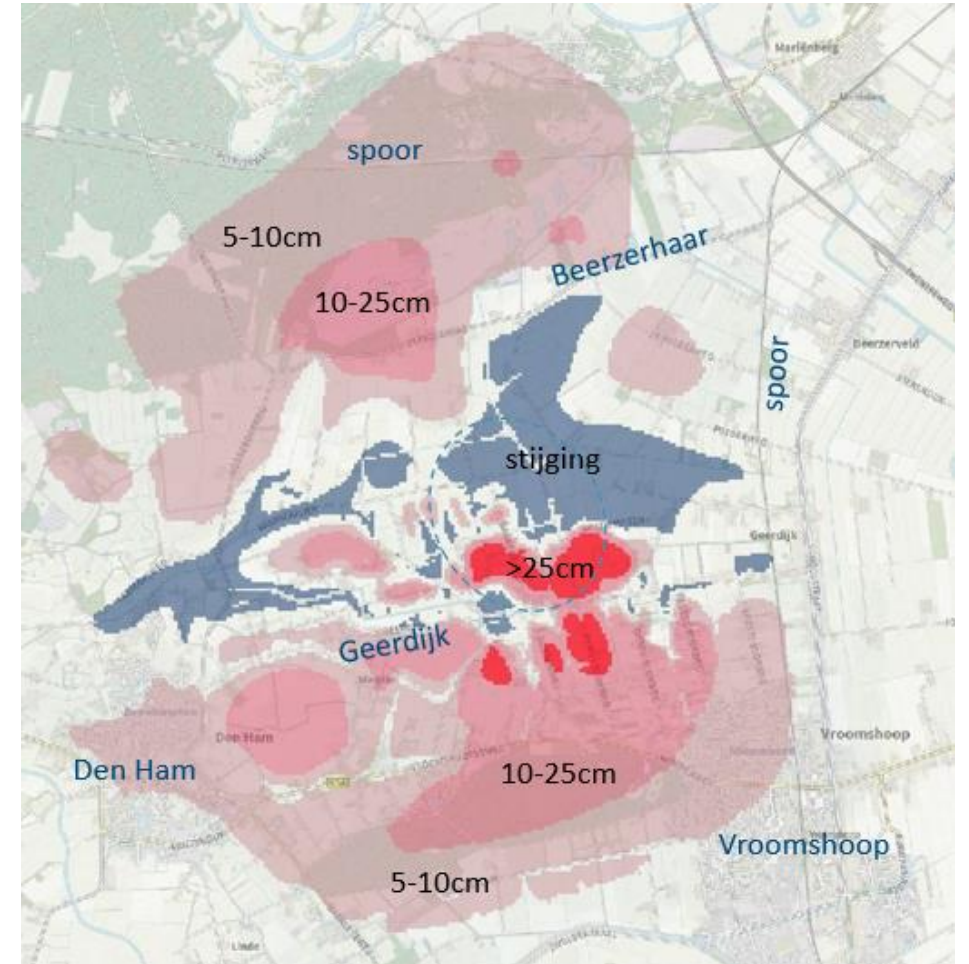
**VERVOLGENS TIJD VOOR INDIVIDUELE
VRAGEN**

Onze opdracht

Onderzoek impact op bebouwing bij toename winning van 1,6 tot 5,0 Mm³ / jaar, met toename wateraanvoerstelsel

- Doel 1: Inzicht geven in de kans op schade aan bebouwing op gebiedsniveau op basis waarvan Vitens een conclusie kan trekken over benutten vergunning
- Doel 2: Adviseren over doelmatigheid van eventueel nader onderzoek in een grotere schaal rondom de winning

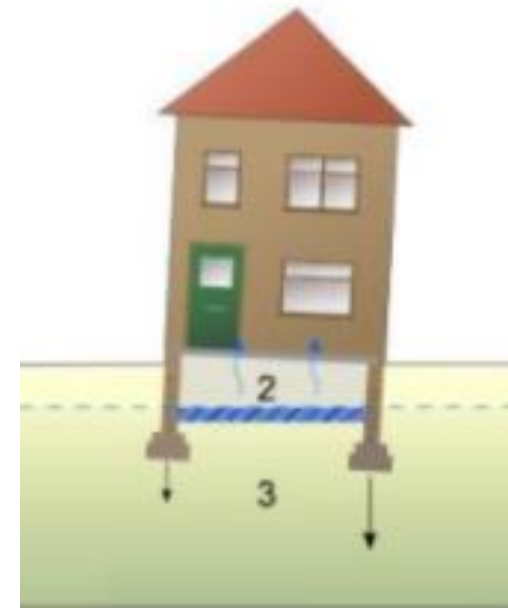
Stevige funderingen

Wat maakt dat een gebouw niet verzakt?

- Bodem onder de fundering belangrijk: klei, veen, zand
- Als het grondwater daalt: blijft klei en veen nat en stevig?
- Als de bodem daalt, zakt de woning mee? Type fundering belangrijk. Met of zonder palen?
- Schade? Afhankelijk van ongelijkmatige zakking en stevigheid gebouw.

Meerdere oorzaken van schade: zoals droogte, werkzaamheden, verkeer, bouwfouten, etc.

- Nu: Kans op schade als gevolg van de winning voor het gebied

Gebouw / fundering

Bodem / grondwater

Conclusie

In het onderzochte scenario is binnen de 25 cm contour bij 1/2 tot 1/3 deel van de onderzochte panden kans op constructieve schade

Op basis van de quickscan en het huidige onderzoek is er ook tussen de 25 en 10 cm contour kans op schade

Door de Provincie en Vitens is besloten om dit scenario NIET uit te voeren zonder mitigerende maatregelen

Advies om een gebied- en toekomstgerichte visie voor bebouwing, bodem, grond- en oppervlaktewatersysteem op te stellen

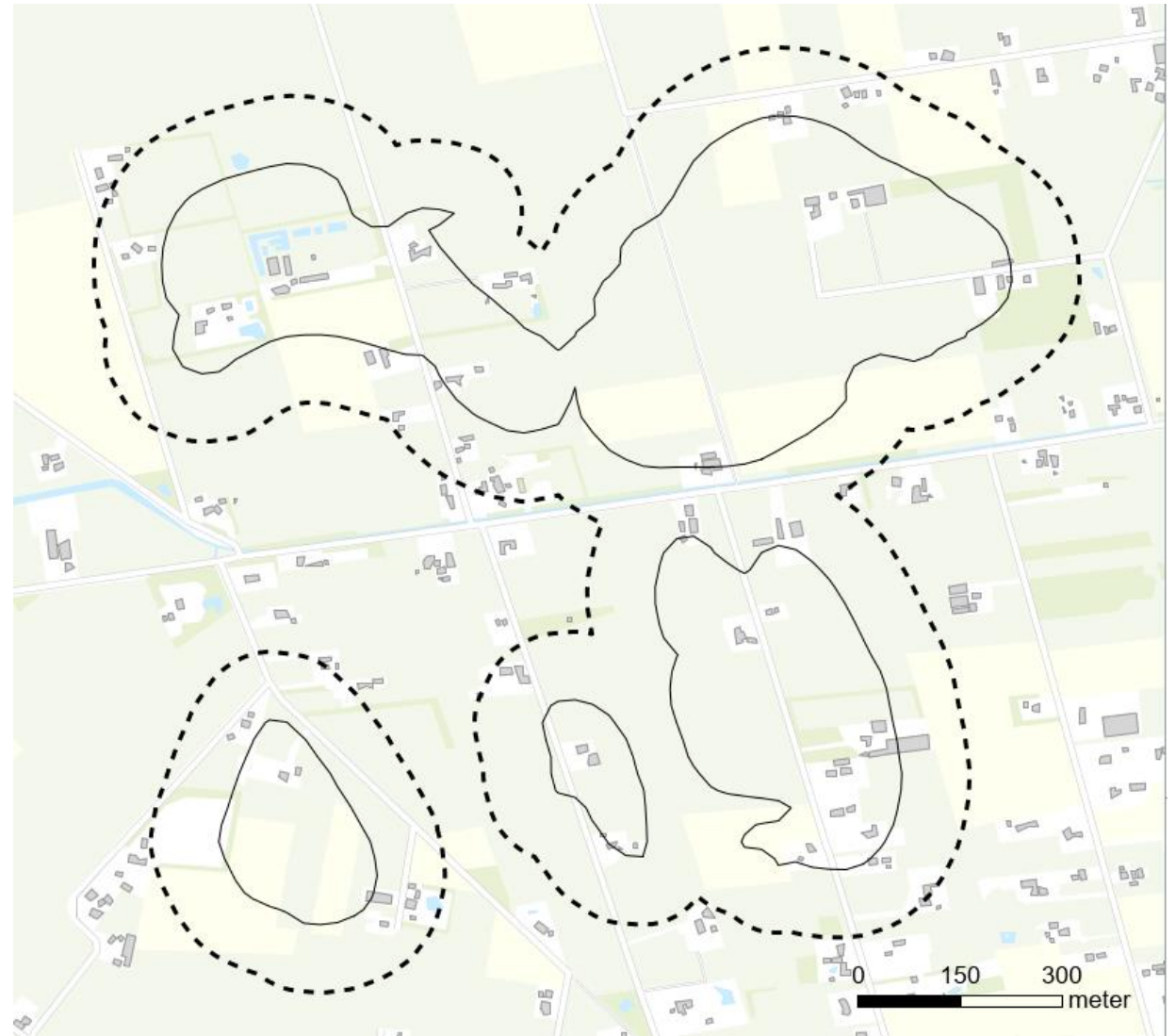

Het onderzoek

Effect binnen 25 cm contour (en buffer)
van 1,6 miljoen m³/jaar naar 5 miljoen m³
met volledige wateraanvoerplan

— Contourlijn 25cm wijziging GLG

- - - Contourlijn 25cm met 100 meter buffer

Het onderzoek

44 adressen (hoofdgebouwen)

Gegevens

- Grondwatermodel (TAUW) → rekening gehouden met 40 cm marge
- 176 Grondboringen bij woningen (4 boringen op de hoeken) en 44 peilbuizen
- Geotechnisch laboratoriumonderzoek (steekbussen voor parameters)
- Interpretatie bouwtekeningen archief gemeente Twenterand

Methode

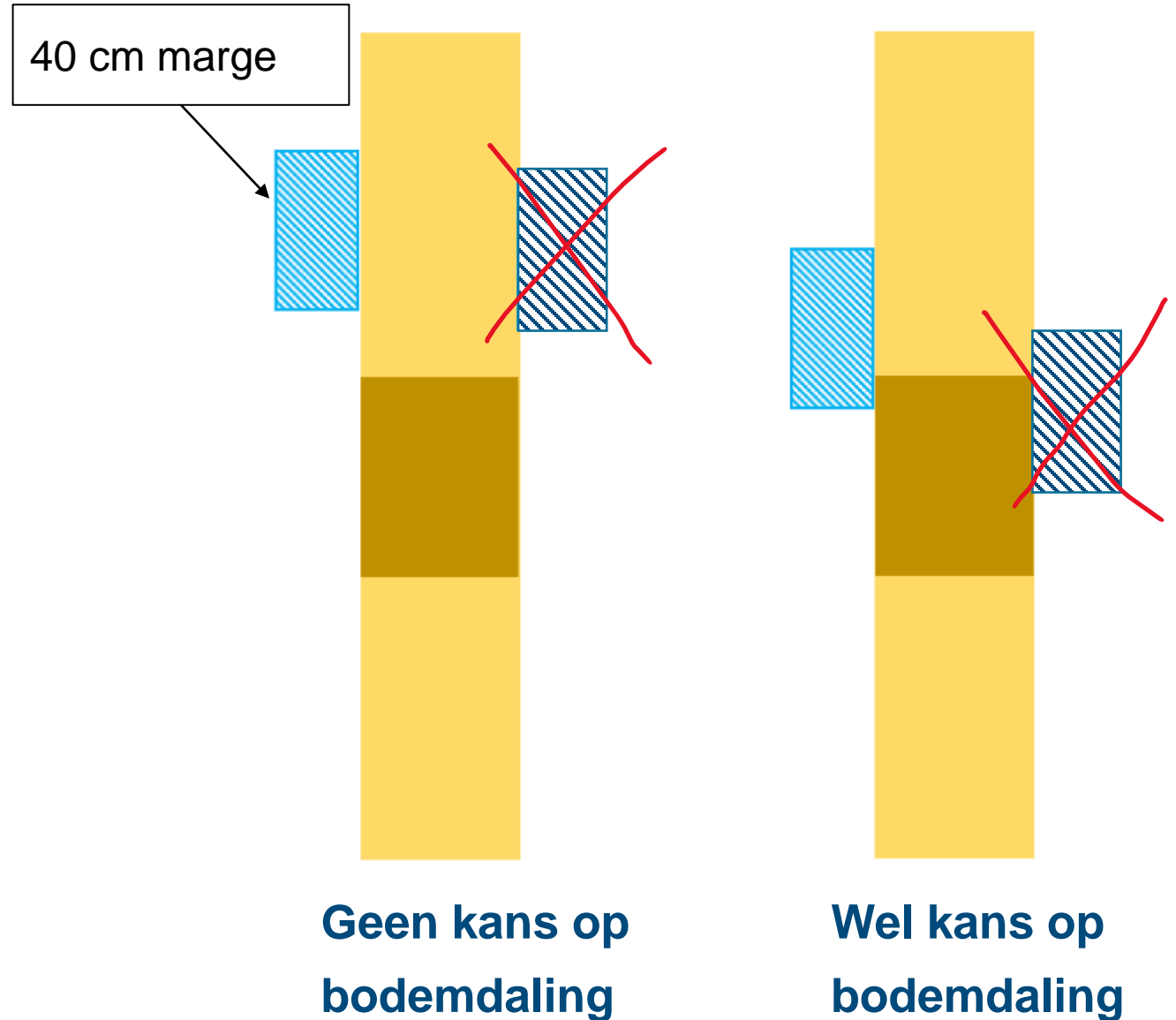
- Aansluiting bij wetenschappelijke kennis → document STOWA voor krimp i.o.
- Ook gevoeligheidsanalyse uitgevoerd

Het onderzoek

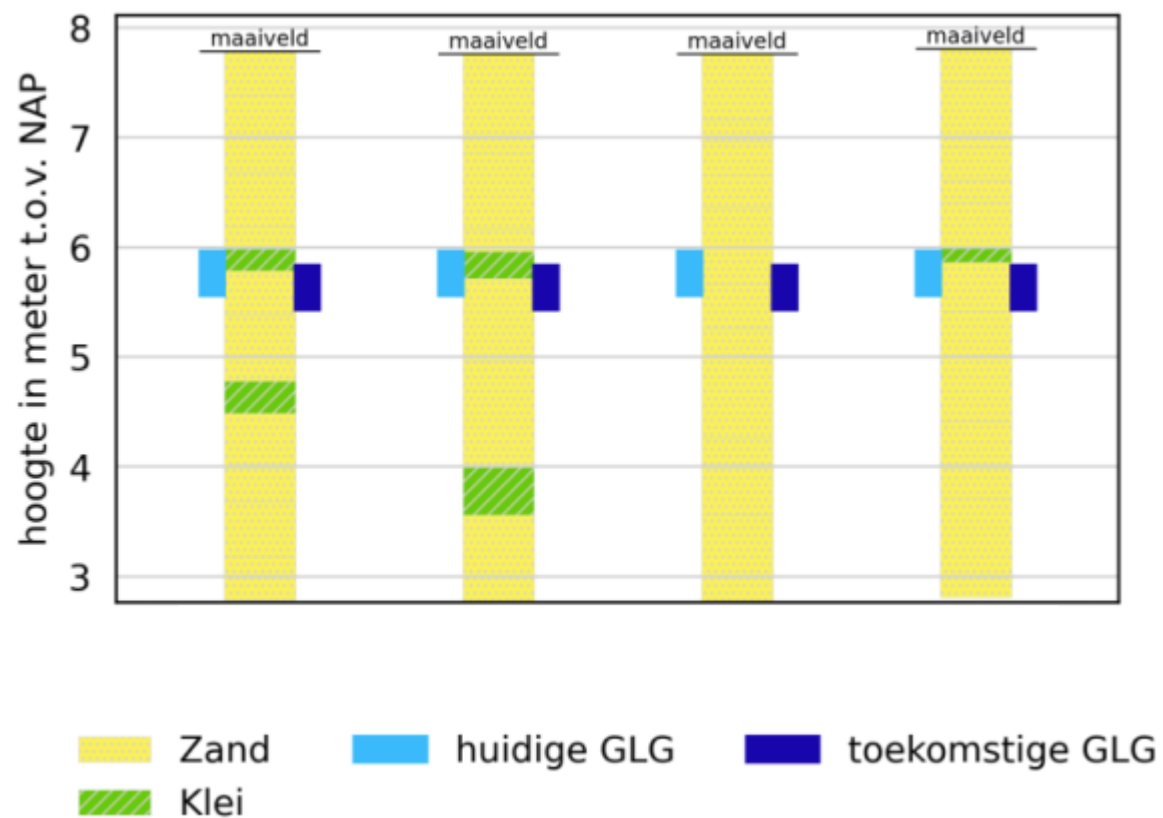
Twee zakkingsmechanismen

- Bodemdaling als gevolg van zetting (afnemende waterspanning) → geen noemenswaardige zakking
- Bodemdaling als gevolg van krimp / veenoxidatie (bij droogvallen) → kans op schade

Het onderzoek

Algemene gegevens

Maaiveldhoogte [m + NAP]	7,9
Bouwjaar	
Materiaal fundering	Metselwerk
Diepte fundering [m + NAP]	7,2
GLG huidig [m + NAP]	6,0
Verlaging GLG [m]	0,1

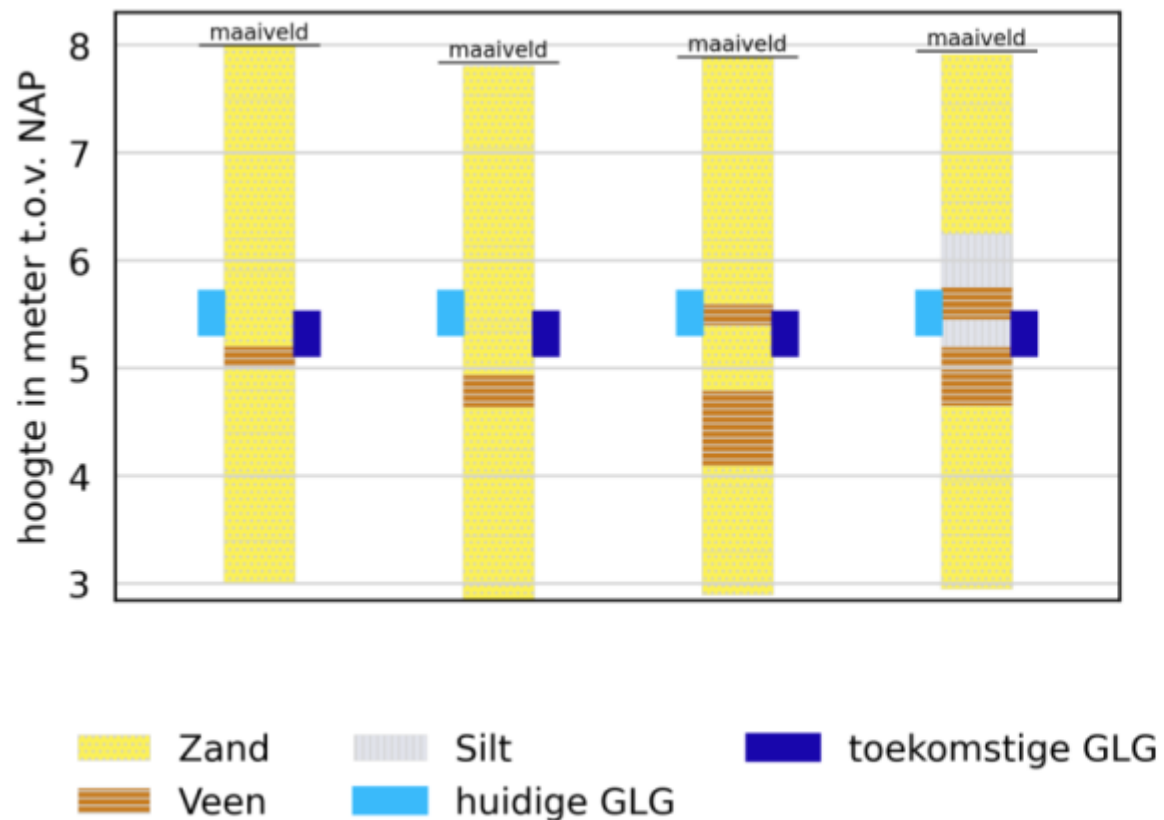
Resultaat berekening krimp en oxidatie

Boor nummer	Krimp klei [m]	Krimp silt [m]	Oxidatie veen [m]	Σ Krimp en oxidatie
	0,03	0	0	0,03
	0,03	0	0	0,03
	0	0	0	0
	0,02	0	0	0,02

Conclusie

Maximale hoekverdraaiing	
Risico	

Het onderzoek

Algemene gegevens

Maaiveldhoogte [m + NAP]	8,0
Bouwjaar	
Materiaal fundering	Metselwerk
Diepte fundering [m + NAP]	7,3
GLG huidig [m + NAP]	5,7
Verlaging GLG [m]	0,2

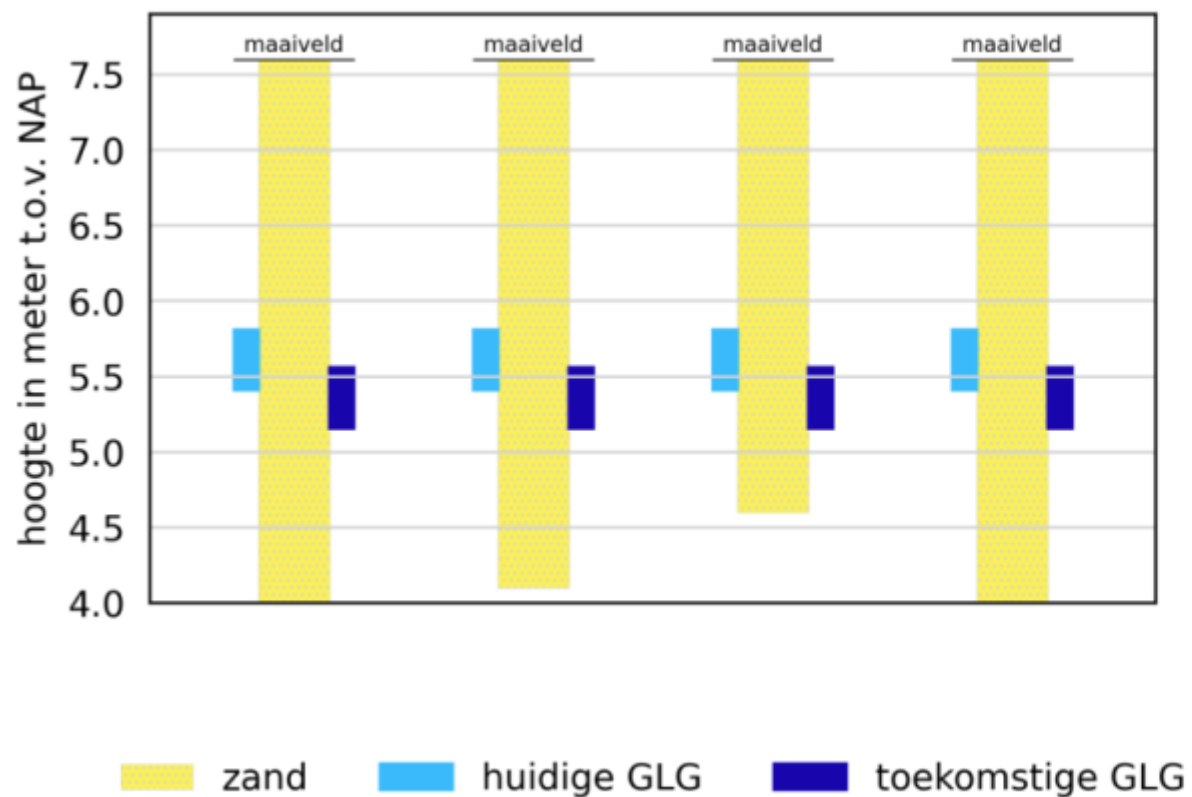
Resultaat berekening krimp en oxidatie

Boor nummer	Krimp klei [m]	Krimp silt [m]	Oxidatie veen [m]	Σ Krimp en oxidatie
	0	0	0,08	0,08
	0	0	0	0
	0	0	0,08	0,08
	0	0,02	0,19	0,21

Conclusie

Maximale hoekverdraaiing	
Risico	

Het onderzoek

Algemene gegevens

Maaiveldhoogte [m + NAP]	7,6
Bouwjaar	
Materiaal fundering	Metselwerk
Diepte fundering [m + NAP]	7
GLG huidig [m + NAP]	5,8
Verlaging GLG [m]	0,3

Resultaat berekening krimp en oxidatie

Boor nummer	Krimp klei [m]	Krimp silt [m]	Oxidatie veen [m]	Σ Krimp en oxidatie
	0	0	0	0
	0	0	0	0
	0	0	0	0
	0	0	0	0

Conclusie

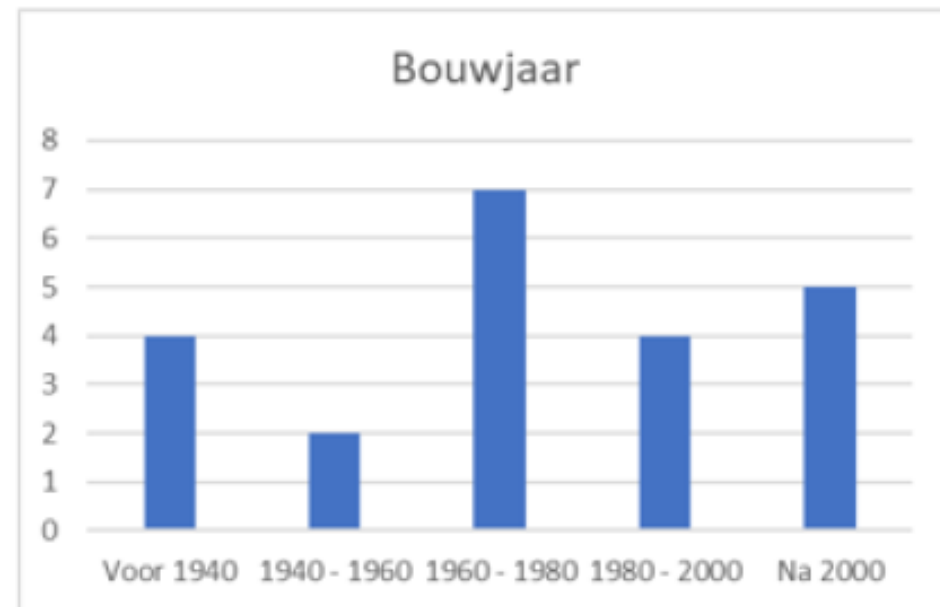
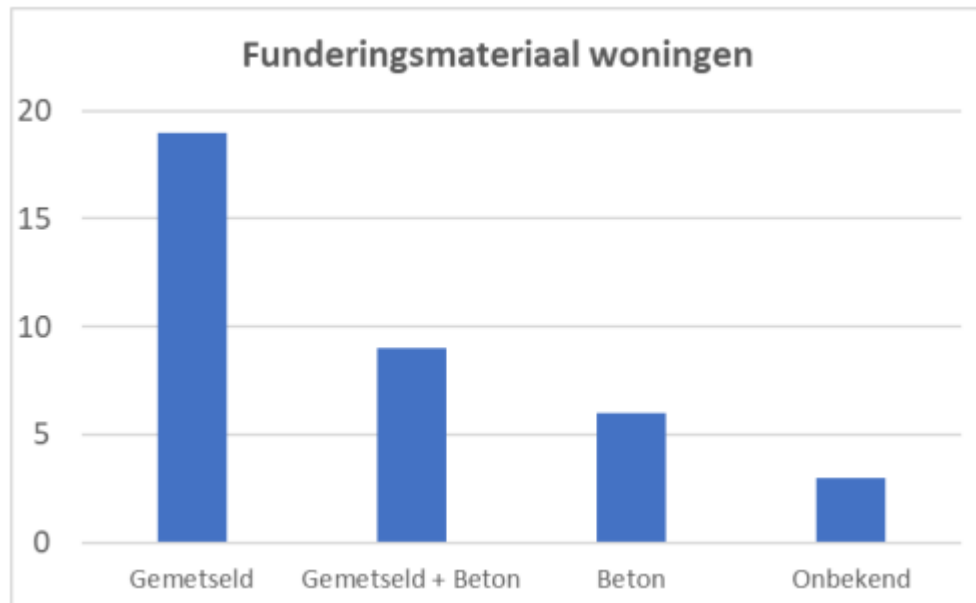
Maximale hoekverdraaiing	
Risico	

Het onderzoek

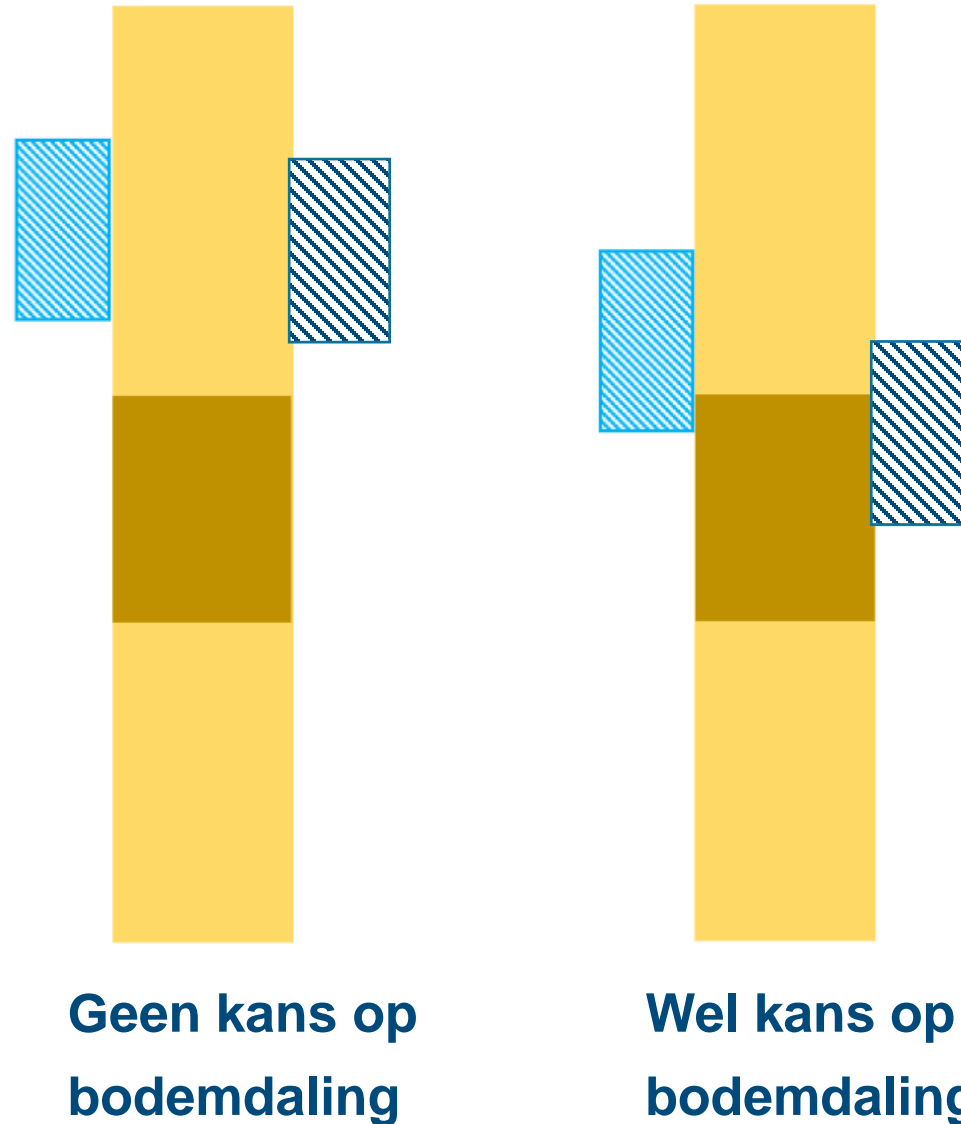
Archief

Alle funderingen op staal, geen funderingen op palen

minder dan 20 % van de onderzochte hoofdgebouwen heeft een betonnen fundering

Het onderzoek

Gevoeligheid:

- Wat als grondwaterstand daling 50 % kleiner is?
- Wat als bodemlaag minder zettingsgevoelig is?
- Wat als grondwaterstand 20 cm hoger / lager is?

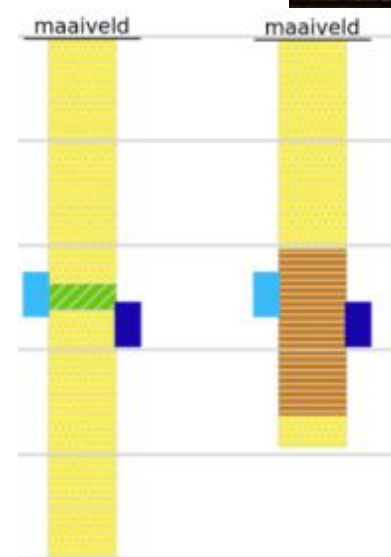
Schade aan gebouwen

Scheuren horen helaas bij oudere gebouwen, grote schade niet

Vele oorzaken voor schade:

bouwkundig, bodemdaling, klimaatverandering, bouwwerkzaamheden, bouwfouten, lekke leidingen, groeiende bomen, zwaar verkeer, drinkwaterwinning, andere onttrekkingen, enz.

In Hammerflier gebied nu ook al sprake van grondwaterstand die tot in slappe bodemlaag reikt

Vervolg

Constateringen

- Kans op zakkingschade gebouwen is momenteel een gebiedsbreed probleem
- Alleen effecten drinkwaterwinning opvangen met onderzochte maatregelen is onvoldoende voor het gebied

Advies

- Vergroten zekerheid risico analyse en grondig monitoren
- Alle betrokken partijen in het gebied aan tafel – GEBIEDSGERICHTE AANPAK -
- Denkrichtingen in samenhang beoordelen op haalbaarheid, effectiviteit en kosten
- Gebied- en toekomstgerichte visie voor bebouwing, bodem, grond- en oppervlaktewatersysteem

Besluit

- Door de Provincie en Vitens is besloten om het onderzochte scenario NIET uit te voeren zonder mitigerende maatregelen

Uitleg onderzoeksresultaten bewoners

Legenda

⊕ Grondonderzoek uitgevoerd door Wiertsema

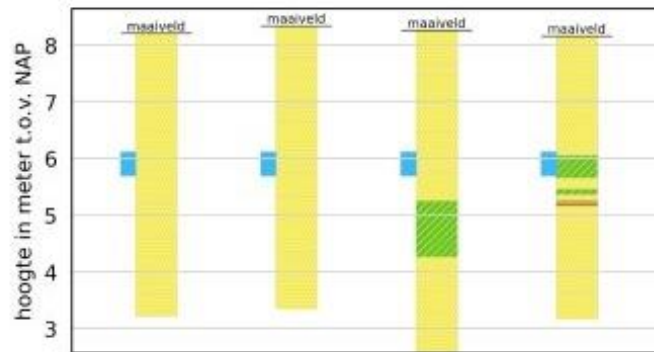
Verdeling slappe bodemlagen

klei
veen
silt

GEEN FOTO'S BESCHIKBAAR

zand   veen   bandbreedte gemodelleerde huidige GLG
klei

Algemene gegevens

Maaiveldhoogte   8,2 m + NAP

Bouwjaar

Materiaal fundering   Metselwerk

Diepte fundering   7,5 m + NAP

Huidige GLG
(gemodelleerd,
niet gemeten)   6,1 m + NAP

Projectnummer	223320
Opgesteld door	CVDP
Controle door	BMS
Datum	10-5-2023
Schaal	1:750
Papierformaat	A4

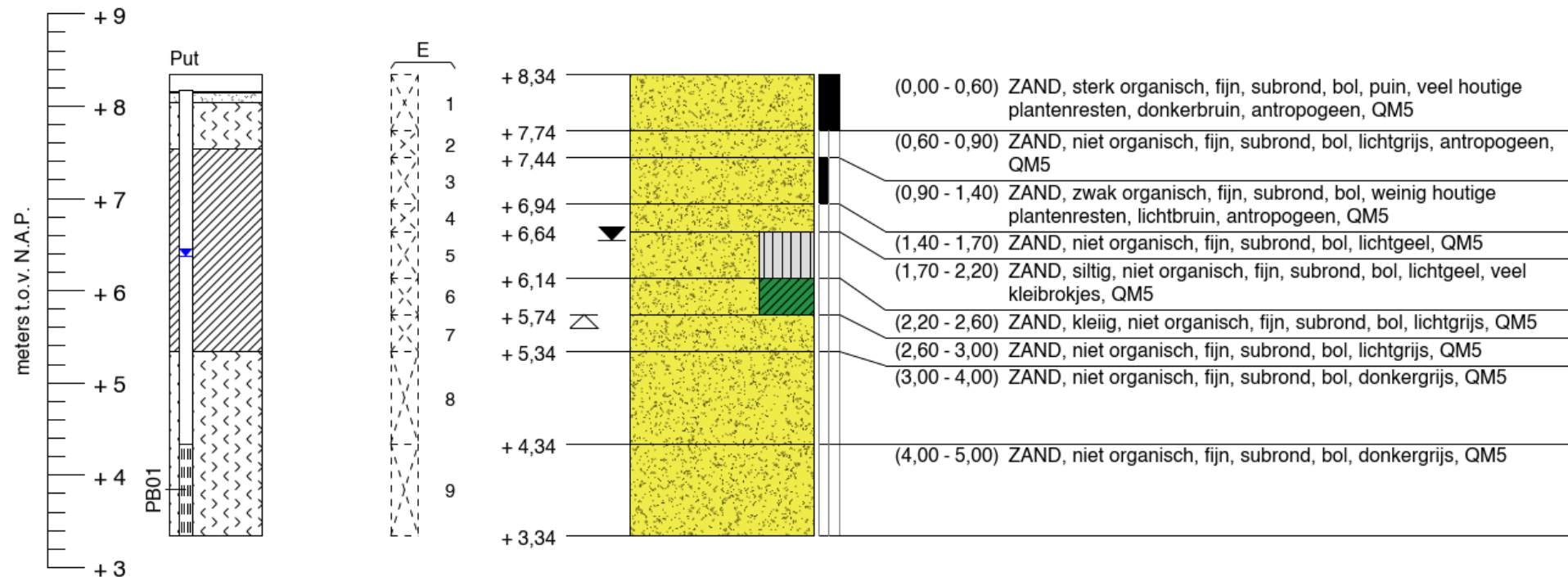

Uitleg onderzoeksresultaten bewoners

Veldboorbeschrijving (klasse 2)

Maatvoering in meters t.o.v. N.A.P.

Maatvoering in meters t.o.v. maaiveld

Bij een aantal adressen zijn ook resultaten van de laboratoriumanalyse opgenomen

Vragen?

**Aveco
de Bondt**
onderzoekt ontwerpt adviseert

avecodebondt.nl

Verbindt en creëert

**Bedankt voor uw
aandacht**

+31 548 85 33 33

avecodebondt.nl